

ISSN 2311-5491

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Серія 5

Педагогічні науки:
реалії та перспективи

Випуск 73
Том 1

Видавничий дім
«Гельветика»
2020

ФАХОВЕ ВИДАННЯ
затверджено наказом Міністерства освіти і науки України (додаток 7)
від 21.12.2015 р. № 1328 (педагогічні науки)

Державний комітет телебачення і радіомовлення України
Свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 23508-13348 ПР від 03.08.2018 р.

**Науковий журнал включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus International (Республіка Польща)**

Офіційний сайт видання: www.chasopys.ps.npu.kiev.ua

Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова
(протокол № 8 від 30 січня 2020 р.)

Редакційна рада:

- В. П. Андрущенко* – доктор філософських наук, професор, академік НАПН України, член-кореспондент НАН України, ректор НПУ імені М. П. Драгоманова (*голова Редакційної ради*);
В. І. Бондар – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
Р. М. Вернидуб – доктор філософських наук, професор;
В. Б. Євтух – доктор історичних наук, професор, академік НАН України;
І. І. Дробот – доктор історичних наук, професор;
М. І. Жалдак – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
А. А. Зернецька – доктор філологічних наук, професор;
Л. І. Мацько – доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України;
О. С. Падалка – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України;
В. М. Синьов – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України;
Г. М. Торбін – доктор фізико-математичних наук, професор (*заступник голови Редакційної ради*);
М. І. Шут – доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України.

Редакційна колегія серії:

- Фабіан Андрушкевич* – доктор педагогічних наук, професор (Опольський університет, республіка Польща);
В. В. Борисов – доктор педагогічних наук, професор;
І. В. Гевко – доктор педагогічних наук, професор;
Є. А. Захаріна – доктор педагогічних наук, професор;
О. П. Кивлюк – кандидат педагогічних наук, доктор філософських наук, професор;
І. О. Луценко – доктор педагогічних наук, професор;
Л. Л. Макаренко – доктор педагогічних наук, професор;
М. М. Марусинець – доктор педагогічних наук, професор;
Ірена Мудрецька – доктор педагогічних наук, професор (Опольський університет, республіка Польща);
Л. В. Савенкова – кандидат педагогічних наук, доцент;
В. М. Слабко – доктор педагогічних наук, професор;
І. М. Смирнова – доктор педагогічних наук, професор;
О. П. Хижна – доктор педагогічних наук, професор;
Конрад Яновський – PhD (Економіко-гуманітарний університет, республіка Польща).

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ
Н 34 **М. П. ДРАГОМАНОВА. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи.** Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Випуск 73. – Том 1. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 146 с.

УДК 37.013(006)

У статтях розглядаються результати теоретичних досліджень і експериментальної роботи з питань педагогічної науки; розкриття педагогічних, психологічних та соціальних аспектів, які обумовлюють актуалізацію поставленої проблеми і допоможуть її вирішувати на сучасному етапі розвитку освіти.

ISSN 2311-5491

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

NAUKOWYI CHASOPYS

NATIONAL PEDAGOGICAL
DRAGOMANOV UNIVERSITY

Series 5

Pedagogical sciences:
reality and perspectives

Issue 73
Volume 1

UDC 37.013(006)
H 34

PROFESSIONAL EDITION
By Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine (annex 7)
dated 21.12.2015 No 1328 (*pedagogical sciences*)

The State Committee for Television and Radio-Broadcasting of Ukraine
Certificate of state registration of print media Series KB 23508-13348IIP dated 03.08.2018

The journal is included in the international scientometric database
Index Copernicus International (the Republic of Poland)

Official web-site: www.chasopys.ps.npu.kiev.ua

Approved by the Decision of Academic Council of National Pedagogical Dragomanov University
(Minutes No 8 dated January 30, 2020)

Editorial council:

- V. P. Andrushchenko – Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Academician of NAPS of Ukraine, Corresponding Member of NAS of Ukraine, Rector of Dragomanov NPU, (*Head of Editorial Council*);
V. I. Bondar – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of NAPS of Ukraine;
R. M. Vernydub – Doctor of Philosophical Sciences, Professor;
V. B. Yevtukh – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of NAS of Ukraine;
I. I. Drobot – Doctor of Historical Sciences, Professor;
M. I. Zhaldak – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of NAPS of Ukraine;
A. A. Zernetska – Doctor of Philological Sciences, Professor;
L. I. Matsko – Doctor of Philological Sciences, Professor, Academician of NAPS of Ukraine;
O. S. Padalka – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of NAPS of Ukraine;
V. M. Syniov – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of NAPS of Ukraine;
H. M. Torbin – Doctor of Physico-Mathematical Sciences, Professor (*Deputy Head of Editorial Council*);
M. I. Shut – Doctor of Physico-Mathematical Sciences, Professor, Academician of NAPS of Ukraine.

Editorial board of series:

- Fabian Andrushkevych – Dr. Sc. in Pedagogic, Full Professor (University of Opole, Republic of Poland)
V. V. Borysov – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;
I. V. Gevko – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;
Ye. A. Zakharina – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;
O. P. Kivlyuk – Candidate of Pedagogical Sciences, Doctor of Philosophical Sciences, Professor;
I. O. Lutsenko – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;
L. L. Makarenko – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;
M. M. Marusynets – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;
Irena Mudretska – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Opole University, Republic of Poland);
L. V. Savenkova – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor;
V. M. Slabko – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;
I. M. Smyrnova – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;
O. P. Khyzhna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor;
Konrad Yanovsky – PhD (Economic and Humanities University, Republic of Poland).

NAUKOVYI CHASOPYS NATIONAL PEDAGOGICAL DRAGOMANOV UNIVERSITY. *Series 5.*
H 34 *Pedagogical sciences: realias and perspectives.* Collection of research articles / the Ministry of Education and Science of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University. – Issue 73. – Volume 1. – Kyiv : Publishing House «Helvetica», 2020. – 146 p.

UDC 37.013(006)

The articles deal with the results of theoretical studies and experimental work on pedagogical science; the disclosure of pedagogical, psychological and social aspects that cause actualization of the problem and help it to be solved at the present stage of education development of education.

ISSN 2311-5491

© Authors of articles, 2020

© Editorial Board and Editorial Council, 2020

СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У статті здійснено структурний аналіз професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови. Установлено, що в сучасній науці термін “структура” пов’язують із системою та організацією. Система в цьому разі розглядається в більш широкому сенсі та характеризує всю гаму проявів об’єкта: його будову, функції, зв’язки тощо. Структура відображає те, що залишається відносно незмінним за різних змін системи.

Констатовано, що під критеріями ефективності формування професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови розуміють сукупність ознак, які характеризують конкретний аспект досліджуваного феномена. Показниками вимірювання ефективності такого процесу є кількісні та якісні характеристики сформованості ознак, які вивчаються та вимірюються.

З метою максимізації об’єктивності, ефективності й результативності процесу визначення структурних частин професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови використано низку методів наукового дослідження: аналіз нормативних документів, наукових публікацій, дисертаційних досліджень, спостереження за майбутніми бакалаврами іноземної мови в навчально-виховному процесі, бесіди, анкетування, тестування, аналіз навчальної документації, експертна оцінка відповідно до розроблених критеріїв і показників, а також діагностичні методики. Задля визначення структури професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови в дослідженні за певними критеріями, що допоможуть налагодити зв’язки між усіма чинниками досліджуваного феномена, виокремлено компоненти, які мають відповідні якісні прояви – показники, що висвітлюють і розкривають зміст процесу формування професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови. Аналіз та узагальнення окреслених літературних джерел дає змогу уточнити сутність компонентів досліджуваного феномена. Такими компонентами є аксіологічно-мотиваційний, когнітивний, комунікативно-мовний, рефлексивний.

Ключові слова: ідентичність, професійна ідентичність, структура, компонент, критерій, показник, майбутні бакалаври іноземної мови.

Знання іноземної мови, мови професії слугує індикатором розвитку професійної ідентичності студентів філологічних спеціальностей, котрі усвідомлюють професію як покликання й отождоковують себе зі своєю професійною діяльністю у сфері лінгвістики. Професійна ідентичність передбачає також уміння бакалаврів іноземної мови співвідносити себе з певною групою людей, що виконують відповідну роботу за фахом, які поділяють між собою цінності та смисли професійної діяльності. Отже, професійна ідентичність бакалаврів іноземної мови пов’язана не тільки з професіоналізмом, компетентною діяльністю, а й з усвідомленням особистістю власного статусу та місця професії в суспільстві, умінням нести відповідальність, бути незалежним і самостійним у судженнях.

Тому бакалаври іноземної мови повинні бути хорошими організаторами різнопланових лінгвістичних проєктів, уміти ефективно спілкуватися з людьми, володіти мовною культурою, яка є важливим і необхідним складником в організації спілкування фахівців одного профілю. Окреслені тези становлять сутність і зміст професійної ідентичності, ефективність формування якої видається можливим досягти на основі деталізації, аналізу, членування професійної ідентичності на структурні компоненти за чітко визначеними критеріями, показниками та рівнями сформованості.

Для визначення компонентів професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови використовуватимемо структурно-функціональний аналіз, головними ідеологами якого стали американські науковці: Е. Дюркгейм, Б. Малиновський, А. Редкліфф-Браун, Т. Парсонс та ін. У межах цього вчення аналіз певного/конкретного феномена здійснюється за допомогою виокремлення структури в цілісних системах, установлення взаємовідносин і взаємовпливу складників такої системи та їх функцій (ролей) відносно один одного. При цьому структура розуміється як щось незмінне, а функція – як “призначення” кожного з її елементів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив, що особливу увагу дослідники зосереджували на підготовці майбутніх учителів-філологів для визначення професійних особистісних якостей (О. Зуброва), розвитку креативності (Т. Гусева), формування готовності до професійної діяльності засобами іноземної мови (Л. Кадченко). Науковці вирішували проблемні завдання розвитку професійно-методичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови (Л. Калініна, І. Самойлюкевич, О. Місечко та ін.).

Об’єктом педагогічних досліджень було формування комунікативної компетентності зарубіжних фахівців (Н. Гез), підготовка вчителів іноземних мов у Франції (О. Голотюк), Польщі (С. Деркач), Мексиці (О. Жижко), Великій Британії (І. Задорожна), Німеччині (К. Кравченко), у Китайському університеті Гонконгу (О. Смолярчук) та ін. Проблема вдосконалення підготовки майбутніх учителів-філологів висвітлювали російські дослідники (Ю. Смелянов, Є. Тармаєва), зосереджуючи увагу на психології навчання іноземної мови (І. Зимняя). Інноваційні підходи до вивчення іноземної мови були предметом дослідження зарубіжних науковців: Г. Дудіні (G. Dudeney), Н. Хоклі (N. Hockly), Д. Нунан (D. Nunan), Дж. Річардс (J. Richards),

В. Ренандья (W. Renandya), Р. Томас (R. Thomas), С. Ведемейер (C. Wedemeyer), Дж. Моір (G. Moir), Д. Ялден (D. Yalden) та ін.

Незважаючи на значну кількість досліджень, у яких вивчається проблема професійної підготовки майбутніх бакалаврів іноземної мови, нами не знайдено науково-інформаційних матеріалів, присвячених питанню конкретизації структури професійної ідентичності студентів окресленої спеціальності.

Метою статті визначено здійснення структурного аналізу професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови.

З метою виокремлення структурних складників професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови здійснено дефінітивний аналіз категорій “структура”, “компонент”, “критерій”, “показник”. У філософській енциклопедії знаходимо таке визначення терміна “структура”: “Структура (від лат. *Structure* – будова, розташування, порядок) – сукупність стійких зв’язків об’єкта, що забезпечують його цілісність і тотожність самому собі, отже, збереження основних властивостей за умов різних зовнішніх і внутрішніх змін” [10, с. 423]. Означене поняття вживалося в науці та філософії в більш широкому значенні досить давно й було одним зі способів визначення форми як структури, організації змісту.

У сучасній науці термін “структура” пов’язують із системою та організацією. Система зазвичай розглядається в більш широкому сенсі, вона характеризує всю гаму проявів об’єкта, тобто його будову, функції, зв’язки тощо. Що ж стосується структури, ця категорія відображає те, що залишається відносно незмінним за різних змін системи.

Відзначимо, що використання структурно-функціонального методу для пояснення структури професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови передбачало поетапність дослідницьких дій, а саме:

а) вивчення будови, структури системного об’єкта (тут – професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови);

б) дослідження структурних складників (елементів) професійної ідентичності та їх функціональних характеристик;

в) аналіз потенційних змін виокремлених елементів під впливом низки експериментальних педагогічних дій;

г) обґрунтування об’єкта як гармонійно функціонуючої особистісної системи, усі елементи якої “працюють” на підтримку такої гармонії.

Отже, структурно-функціональний аналіз дає змогу розглядати професійну ідентичність як таке ціле, кожен елемент якого виконує певні конкретні функції.

Полікомпонентність вимог до змісту професійної діяльності майбутніх бакалаврів іноземної мови визначила вектори наукових досліджень структури професійної ідентичності (Н. Авдоніна [1], Р. Алікберов [2], Є. Єгорова [3], В. Комаренко [4], І. Кононов [5], О. Коропецька [6], Ю. Поваренков [7], О. Романишина [8], О. Сергєнкова [9] та ін.). Під компонентами структури згаданої якості дослідники розуміють “ті характеристики і здібності людей, які дають змогу досягти особистісно значимих цілей, незалежно від природи цих цілей і соціальної структури, у якій існують люди” [1, с. 128]. Аналіз зазначеної наукової позиції доводить, що автори розглядають не самі положення “Я-концепції”, а властивості особистості, через які вона може проявитися в процесі професійної діяльності.

Для виявлення напрямів формування професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови важливим є виокремлення компонентів, критеріїв і показників досліджуваного феномена. Нині в наукових колах термін “компонент” розглядається як складник або елемент чогось. Під критерієм дослідники розуміють ознаку, на основі якої здійснюється оцінювання, визначення або класифікація чого-небудь, тоді як показники – це “дані, за якими можна судити про розвиток і хід чогось (кількісні та якісні характеристики стану)” [9 с. 87]. Для визначення критеріїв і показників професійної ідентичності ми орієнтувалися на зміст навчального матеріалу, який покликані опанувати майбутні бакалаври іноземної мови, ставлення студента до себе, своєї професії, а також урахували психологічну готовність студентів до професійної діяльності.

Зважаючи на той факт, що професійна діяльність майбутніх бакалаврів іноземної мови спрямована на дотримання низки соціальних норм у роботі за фахом і врахування педагогічних суджень, цінностей, переконань, одним із структурних компонентів професійної ідентичності студентів цієї спеціальності визначено *аксіологічно-мотиваційний*. Цей компонент відбиває наявність позитивного ставлення студентів до майбутньої професії та опанування професійних знань; сформованість загальнолюдських і професійних цінностей; уміння взаємодіяти зі світом, суспільством і майбутніми колегами; ступінь прийняття професійних цінностей, установок і норм поведінки в майбутній професійній діяльності; уміння нести професійну відповідальність; наявність потреби в набутті професійних умінь і знань, мотивації до успішної навчальної та майбутньої професійної діяльності; позитивне ставлення до обраної професії; сформованість позитивного ідеалу, інтересів і переконань, а також стійкості суджень про соціальні, моральні вимоги та етичні норми, що лежать в основі професійної поведінки.

Наступним компонентом професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови визначено *когнітивний*. Особливо значущим у характеристиці когнітивного компонента є той факт, що переживання як ідентифікація суб’єкта, який пізнає основи професійної діяльності, дає можливість “зняти” (або істотно знизити) бар’єри, що виникають на шляху пізнання зовнішнього світу. Когнітивний компонент професійної ідентичності репрезентує відповідність результативності професійної підготовки студентів відповідній моделі фахівця – бакалавра іноземної мови.

Зважаючи на той факт, що професійна діяльність майбутніх бакалаврів іноземної мови передбачає систематичне використання іншомовних комунікативних умінь, до компонентів професійної ідентичності зараховано *комунікативно-мовний*. Анонсований компонент характеризується наявністю певного обсягу практичних умінь у сфері використання іноземної мови (знання іноземної мови на високому рівні; уміння застосовувати іноземні мови для вирішення професійних завдань; готовність і вміння вести діалог, листування, переговори іноземною мовою в рамках поставлених фахових завдань; здатність урахувати норми формального та неформального спілкування в усною та письмовою мовою; використання вербальних і невербальних стратегій у процесі комунікації; здатність виконувати усні та письмові переклади матеріалів професійного спрямування з іноземної мови українською та з української іноземною мовою тощо).

Рефлексивний компонент професійної ідентичності передбачає впевненість студентів у виборі професії, розуміння свого місця в майбутній професійній діяльності, розвиток у студентів механізмів самоідентифікації та самопрогнозування. У загальнонауковому розумінні «рефлексія» (з лат. *Reflexio* – звернення назад, відображення) є формою аналітичної діяльності людини, спрямованою на осмислення власних дій і їх законів; діяльність у напрямі самопізнання, яка розкриває специфіку духовного світу людини.

Рефлексія – це чуттєво-пережитий процес усвідомлення своєї діяльності. Будучи продуктом філософського роздуму, рефлексія пов'язана з процесом підведення індивідом підсумків, що відбувається у власній свідомості, паралелізується зі здатністю зосередитися на власних думках, абстрагувавшись від усього зовнішнього, тілесного. У процесі рефлексії забезпечуються самопізнання, саморозвиток і саморегуляція особистості. Рефлексія передбачає самоконтроль, свідомість дій. Рефлексивні процеси в професійній діяльності майбутнього фахівця сприяють становленню його професійної компетентності й “готовності доцільно діяти відповідно до вимог справи” [2, с. 20], що свідчить про професійну ідентифікацію.

Висновки. Здійснений аналіз наукової літератури з проблеми професійної підготовки майбутніх бакалаврів іноземної мови дав змогу конкретизувати структуру професійної ідентичності студентів означеної спеціальності. Задля визначення структури професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови за певними критеріями, що допоможуть налагодити зв'язки між усіма складниками досліджуваного феномена, виокремлено компоненти, які мають відповідні кількісні прояви – показники, що висвітлюють і розкривають зміст процесу формування професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови. Такими компонентами є аксіологічно-мотиваційний, когнітивний, комунікативно-мовний, рефлексивний. Під критеріями професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови розуміємо сукупність ознак, які характеризують конкретний складник (компонент) досліджуваного феномена, тоді як показники вимірювання ефективності такого процесу – це кількісні та якісні характеристики сформованості ознак, що вивчаються та вимірюються.

Зазначимо, що з метою максимізації об'єктивності, ефективності й результативності процесу визначення структурних частин професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови використано низку методів наукового дослідження, як-от: аналіз нормативних документів, дисертаційних досліджень, спостереження за майбутніми бакалаврами іноземної мови в навчально-виховному процесі, бесіди, анкетування, тестування, аналіз навчальної документації, експертна оцінка відповідно до розроблених нами критеріїв і показників, а також діагностичні методики.

Перспективи подальших наукових розвідок убачаємо в обґрунтуванні педагогічних умов і структурно-функціональної моделі формування професійної ідентичності майбутніх бакалаврів іноземної мови.

Використана література:

1. Авдонина Н. С. К проблеме определения компонентов структуры профессиональной идентичности. *Вестник ОмГПУ*. 2017. № 4. С. 127–131.
2. Алікберов Р. Д. Соціокультурна ідентичність: соціально-філософський аналіз. *Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції*: матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 20 трав. 2016 р.). Одеса: Юридична література, 2016. С. 20–22.
3. Сторова Є. В. Структура професійної ідентичності особистості: експериментальне дослідження. *Наукові записки Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України*. 2006. Вип. 30. С. 350–360.
4. Комаренко В. В. “Ідентифікація особистості” vs “Ідентичність особистості”: співвідношення понять. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Серія “Філософічні науки”*. 2016. Вип. 2 (84). С. 49–54.
5. Кононов І. Ф. Концепція ідентифікації та ідентичності в психоаналізі: Зигмунд Фройд та Ерік Еріксон. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія “Соціологічні науки”*. 2013. № 23 (3). С. 5–27.
6. Коропецька О. М. Проблема професійної ідентичності в контексті реформи освіти в Україні. *Проблеми загальної та педагогічної психології*. 2007. Т. IX. Ч. 3. С. 152–158.
7. Поваренков Ю. П. Психологическая характеристика профессиональной идентичности субъекта труда. *Вестник КГУ им. Н. А. Некрасова. Серія “Педагогика. Психология. Социальная работа. Ювенология. Социокинетика”*. 2014. № 3 (20). С. 9–16.
8. Романишина О. Я., Романишина Л. М. Ідентифікація і ідентичність, як основа формування професійної ідентичності майбутніх фахівців. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького. Серія “Педагогічні та психологічні науки”*. 2014. № 3 (72). С. 207–216.
9. Сергєєнкова О. В. Професійна ідентичність в практиці професійної підготовки особистості. *Педагогічна освіта: Теорія і практика. Серія “Психологія. Педагогіка”*. 2012. № 18. С. 82–86.
10. Философский энциклопедический словарь / под ред. Л. Ф. Ильичёва. Москва: Советская энциклопедия, 1989. 840 с.

References:

1. Avdonina, N.S. (2017). K probleme opredeleniya komponentov struktury professionalnoy identichnosti [To the problem of determining the components of the structure of professional identity]. *Vestnik OmGPU – Bulletin of OmSPU*, 4, 127–131 [in Russian].
2. Alikberov, R.D. (2016). Sotsiokulturna identychnist: sotsialno-filosofskyi analiz [Sociocultural identity: a socio-philosophical analysis]. *Pravovi ta instytutsiini mekhanizmy zabezpechennia rozvytku derzhavy ta prava v umovakh yevrointehratsii – Legal and Institutional Mechanisms for Ensuring Development of State and Law in the Context of European Integration: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference*, (pp. 20–22). Odesa: Yurydychna literatura [in Ukrainian].
3. Yehorova, Ye.V. (2006). Struktura profesiinoi identychnosti osobystosti: eksperymentalne doslidzhennia [The structure of professional identity of personality: an experimental study]. *Naukovi zapysky Instytutu psykholohii imeni H. S. Kostiuksa APN Ukrainy – Scientific notes of the GS Kostiuks Institute of Psychology of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*, issue 30, 350–360 [in Ukrainian].
4. Komarenko, V.V. (2016). «Identifikatsiia osobystosti» vs «Identychnist osobystosti»: spivvidnoshennia poniat [«Identification of the individual» vs «Identity of the individual»: correlation of concepts]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Ser.: Filolohichni nauky. – Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Series: Philological Sciences*, issue 2 (84), 49–54 [in Ukrainian].
5. Kononov, I. F. (2013). Kontseptsiiia identyfikatsii ta identychnosti v psykhoanalizi: Zygmond Froid ta Erik Erikson [The concept of identification and identity in psychoanalysis: Sigmund Freud and Eric Erickson]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ser.: Sotsiolohichni nauky. – Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University. Series: Sociological Sciences*, 23 (3), 5–27 [in Ukrainian].
6. Koropetska, O.M. (2007). Problema profesiinoi identychnosti v konteksti reform osvity v Ukraini [The problem of professional identity in the context of education reform in Ukraine]. *Problemy zahalnoi ta pedahohichnoi psykholohii – Problems of General and Pedagogical Psychology*, (Vol. IX), part 3, (pp. 152–158) [in Ukrainian].
7. Povarenkov, Yu.P. (2014). Psihologicheskaya harakteristika professionalnoi identichnosti sub'ekta truda [Psychological characteristics of professional identity of the subject of labor]. *Vestnik KGU im. N.A. Nekrasova. Ser.: Pedagogika. Psihologiya. Sotsialnaya rabota. Yuvenologiya. Sotsiokinetika. – Journal of N. A. Nekrasov Kostroma State University. Series: Pedagogy. Psychology. Social work. Juvenology. Sociokinetics*, 3 (20), 9–16 [in Russian].
8. Romanyshyna, O.Ya., & Romanyshyna, L.M. (2014). Identifikatsiia I identychnist, yak osnova formuvannia profesiinoi identychnosti maibutnikh fakhivtsiv [Identification and identity as a basis of formation of professional identity of future specialists]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy im. B. Khmelnytskoho. Ser.: Pedahohichni ta psykholohichni nauky. – Collection of Scientific Works of the Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogical and Psychological Sciences*, 3(72), 207–216 [in Ukrainian].
9. Serhieienkova, O.V. (2012). Profesiina identychnist v praktytsi profesiinoi pidhotovky osobystosti [Professional identity in practice of vocational training of personality]. *Pedahohichna osvita: Teoriia i praktyka. Ser.: Psykholohiia. Pedahohika. – Pedagogical Education: Theory and Practice. Series: Psychology. Pedagogy*, 18, 82–86 [in Ukrainian].
10. Ilichyov, L.F. (Ed.). (1989). *Filosofskiy entsiklopedicheskiy slovar' [Philosophical encyclopedic dictionary]*. Moscow: Sovetskaya entsiklopediya [in Russian].

Hnatyk K. B. The structure of future bachelors' professional identity in foreign language teaching

The article analyzes future bachelors' professional identity in foreign language teaching. In modern science, the term “structure” is found to be associated with system and organization. In this case, the system is considered more broadly and characterizes the whole range of manifestations of the object: its structure, functions, communications and more. The structure reflects what remains relatively unchanged with different system changes.

It is stated that under the criteria of effectiveness of formation of future bachelors' professional identity in foreign language teaching is a set of features that characterize a particular aspect of the phenomenon under study. Indicators of measuring the effectiveness of such a process are the quantitative and qualitative characteristics of the formation of features that are studied and measured.

In order to maximize the objectivity, efficiency and effectiveness of the process of determining the structural parts of professional identity, a number of methods of scientific research were used: analysis of normative documents, scientific publications, dissertation research, observation of future bachelors and learning a language, questionnaire, testing, analysis of educational documentation, expert evaluation according to the developed criteria and indicators, as well as the diagnosis exact methods. The structure of future bachelors' professional identity was determined in the study by certain criteria. It helps to establish connections among all factors of the phenomenon and the components with appropriate qualitative manifestations – indicators. They highlight and reveal the content of the process of professional formation of professionalism. The analysis and generalization of the identified literary sources makes it possible to clarify the essence of the components of the phenomenon under study. These components are: axiological, motivational, cognitive, communicative, reflexive.

Key words: identity, professional identity, structure, component, criterion, indicator, future bachelors of foreign language.

ЗМІСТ

Авраменко Н. О. СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗВО ДО ОВОЛОДІННЯ ПРОФЕСІЙНОЮ ТЕРМІНОЛОГІЄЮ В КРОС КУЛЬТУРНОМУ ОСВІТЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	5
Аліпова Т. С. АНАЛІЗ ТА ОЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ І КУРСУ.....	9
Антонян І. М., Попович Н. Г. ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ВПЛИВОМ НІМЕЦЬКОЇ ТА ІНШИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МОВ.....	13
Атакишиев Эльвин Мубариз оглу О РОЛИ ГРАММАТИКИ И ФОНЕТИКИ ПРИ ИЗУЧЕНИИ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО.....	18
Бойко С. М. УПРОВАДЖЕННЯ ТЮТОРСЬКОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМУ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ ЗДІЙСНЕННЯ ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ	23
Бондаренко В. І., Погорєлов М. Г. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В ГАЛУЗІ ТРАНСПОРТУ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	29
Бузовська Ю. Ф. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІВ ДО МІЖКУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	33
Бурчак С. О. ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ.....	39
Vasylyshyna N. M. MODERN TUTORIAL APPROACHES AT UNIVERSITIES: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS.....	43
Вагабова Хумар Давуд гызы АНАЛИЗ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АУТЕНТИЧНЫХ И НЕАУТЕНТИЧНЫХ ТЕКСТОВ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО (РКИ).....	47
Гасанова Шафига ХАРАКТЕРНЫЕ ЧЕРТЫ СОВРЕМЕННОЙ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ СЕМЬИ В КОНТЕКСТЕ РЕЛИГИОЗНЫХ ЦЕННОСТЕЙ.....	53
Гнатик К. Б. СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	58
Гончар Л. В. ЗМІСТОВА СТРУКТУРА КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ.....	62
Гончаренко О. В., Корінна Г. О. ВИВЧЕННЯ ГЕНДЕРНИХ ПИТАНЬ У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ.....	66
Hrachova I. V., Nikonenko O. V. SUBSTANTIVATION OF USING PROJECT METHOD IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	70
Гречуха В. Г. РОЛЬ ЛАТЕРАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЙ ГОЛОВНОГО МОЗКУ В ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ.....	73
Гулич М. М. ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ: СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ....	77

<i>Гурін Р. С., Яцій О. М.</i> КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: АКМЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	82
<i>Данченко І. О.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНКЛЮЗІЇ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	86
<i>Демянчук М. Р.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ.....	90
<i>Джаман Т. В.</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	94
<i>Дибська Т. С.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ УСНОГО ЯПОНСЬКОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ.....	99
<i>Діда Г. А.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ.....	103
<i>Дяченко А. В.</i> РОЛЬ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ТА ЇЇ ФУНКЦІЙ У ФОРМУВАННІ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.....	107
<i>Загородня А. А.</i> ШКІЛЬНА ОСВІТА В УКРАЇНІ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ У КОНТЕКСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ.....	112
<i>Капінус О. С.</i> КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	116
<i>Ковальчук І. С., Гайдай І. О.</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ.....	120
<i>Kopytkov D. M., Kopytkova T. G.</i> PEDAGOGICAL CONDITIONS TO FORM THE PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE FUTURE ROAD TRANSPORT MANAGERS.....	125
<i>Korochynska Yu. V.</i> FORMATION OF THE COMMUNICATIVE COMPONENT OF PROFESSIONAL IDENTITY OF FUTURE SPECIALISTS IN PHYSICAL THERAPY, ERGOTHERAPY.....	128
<i>Лялюк Г. М.</i> ПЕДАГОГІЧНІ ІДЕЇ А. МАКАРЕНКА В КОНТЕКСТІ ОСОБИСТІСНОЇ ПАРАДИГМИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ-СИРИТ.....	132

CONTENTS

Avramenko N. A. Creation of foreign students' positive motivation in mastering professional terminology in cross cultural educational environment at medical universities.....	5
Alipova T. S. Analysis and assessment of the development of physical fitness of first-year students.....	9
Antonian I. M., Popovych N. H. Formation of the Ukrainian language after the influence of German and other European languages.....	13
Atakishiev Elvin Mubariz oglu. On the role of grammar and phonetics in the study of russian as a foreign language.....	18
Boiko S. M. Implementation of tutor technologies in the work system of educational establishments of Ukraine by means of research and experimental work.....	23
Bondarenko V. I., Pohorielov M. G. Pedagogical conditions for the formation of readiness of future teachers of professional transport education for using means of information and communication technologies.....	29
Buzovska Yu. F. Peculiarities of information and communication technologies application in future navigators' training to cross-cultural communication.....	33
Burchak S. O. Principles of development of creativity of future math teachers.....	39
Vasylyshyna N. M. Modern tutorial approaches at universities: theoretical and practical aspects.....	43
Vahabova Khumar Davud qizi. Analysis of the use of authentic and non-authentic texts in the lessons of Russian as a foreign language (RFL).....	47
Hasanova Shafiga. Characteristic features of the modern Azerbaijani family in the context of religious values.....	53
Hnatyk K. B. The structure of future bachelors' professional identity in foreign language teaching.....	58
Gonchar L. V. Content structure of future managers' professional culture.....	62
Honcharenko O. V., Korinna H. O. Study of gender issues in the context of social work with elderly people.....	66
Hrachova I. V., Nikonenko O. V. Substantiation of using project method in English language teaching in higher education institutions.....	70
Hrechukha V. H. The role of lateralization of brain functions in the adaptation of the child to schooling.....	73
Hulych M. M. Formation of foreign language teachers' polycultural competence in the process of professional training.....	77
Hurin R. S., Yatsii O. M. Criteria and indicators of the future teachers' preparedness for the professional activity: acmeological aspect.....	82
Danchenko I. O. Organizational and pedagogical conditions for ensuring inclusion of persons with special educational needs in the educational process of higher education institutions.....	86
Demianchuk M. R. Pedagogical conditions of vocational training of future junior specialists in nursing.....	90
Dzhaman T. V. Methodological approaches to primary school teachers preparation for the professional activity in the conditions of inclusive education.....	94
Dybska T. S. Psychological basis for oral Japanese language instruction using blended learning.....	99
Dida H. A. Preparation of future nursing professionals for professional self-improvement.....	103
Diachenko A. V. The role of mystical refreshment and special beauty in a special setting.....	107
Zagorodnaya A. A. School education in Ukraine in 2000's in the context of introduction of profile education.....	112
Kapinus O. S. The concept of formation of professional subjectivity of future officers of the Armed Forces of Ukraine.....	116
Kovalchuk I. S., Haidai I. O. Professional-communicative competence formation of students of non-language higher education establishments in the process of distance learning during the quarantine.....	120

Kopytkov D. M., Kopytkova T. G. Pedagogical conditions to form the professional competence of the future road transport managers.....	125
Kopochynska Yu. V. Formation of the communicative component of professional identity of future specialists in physical therapy, ergotherapy.....	128
Lialiuk G. M. The pedagogical ideas of A. Makarenko in the context of the personal paradigm of raising orphans.....	132

Наукове видання

**НАУКОВИЙ ЧАСОПИС
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи

Випуск 73

Том 1

Друкується в авторській редакції з оригінал-макетів авторів

Матеріали подані мовою оригіналу

Шеф-редактор – В. П. Андрущенко

Головний редактор серії – Л. Л. Макаренко

Відповідальний секретар – Л. А. Куліш

Технічний редактор – Т. С. Меркулова

Верстка – Н. С. Кузнєцова

Підписано до друку 30.01.2020.

Формат 60x84/8. Гарнітура Times New Roman.

Папір офсет. Цифровий друк. Ум.-друк. арк. 16,97. Обл.-вид. арк. 19,03.

Замов. № 0720/176. Наклад 300 прим.

Віддруковано з оригіналів

Друкарня – Видавничий дім «Гельветика»

03150, м. Київ, вул. Велика Васильківська 74, оф. 7

Телефони +38 (048) 709 38 69

+38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08

E-mail: mailbox@helvetica.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 6424 від 04.10.2018 р.

Scientific edition

**NAUKOWYI CHASOPYS
NATIONAL PEDAGOGICAL DRAGOMANOV UNIVERSITY**

Series 5. Pedagogical sciences: reality and perspectives

***Issue 73
Volume 1***

Published in authors edition with the original models authors.

Materials submitted in the original language

Editorial Director – V. P. Andrushchenko

Editor-in-chief of series – L. L. Makarenko

Executive secretary of series – L. A. Kulish

Technical editor – T. S. Merkulova

Layout designer – N. S. Kuznietsova

Signed for publication 30.01.2020.

Format 60x84/8. Headset Times New Roman.

Offset paper. Digital printing. Probation print sheet. 16,97. Published sheets. 19,03.

Order No. 0720/176. Circulation 300.

Printed on the basis of originals

Printing House – Publishing House «Helvetica»

74 Velyka Vasylkivska str., office 7, Kyiv, 03150

Phone +38 (048) 709 38 69

+38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08

E-mail: mailbox@helvetica.com.ua

Certificate of the subject of publishing business

DK No 6424 dated October 04, 2018